

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21CoCsp/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121202896
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2121202896.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcu: A. B. C., nar. X.X.XXXX, trvalý pobyt D. E. B. XXXX/XX, F., zastúpeného: Sidor a partneri, s.r.o., Železničná 4/A, Hlohovec, IČO: 52 635 970, proti žalovanej: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpenej: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 30. marca 2023 č. k. 21Csp/33/2021-210, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 8.8.2017, uzavretej medzi stranami konania, sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 137, § 290 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 497, § 799 ObZ (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 52 ods. 1 a 4, § 53 ods. 6 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2 písm. f), g), j), k), z), § 11 ods. 1 písm. b), d), ods. 4, § 21 ods. 2 ZoSÚ (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov do 8.8.2017), § 1 ods. 1, 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

2. Vecne zdôvodnil nepreukázaním tvrdenia žalobcu, že predmetná zmluva obsahuje nesprávny údaj o celkovej výške úveru. V zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobcovi úver vo výške 10.000 eur, ktorá suma bola na účet žalovaného pripísaná. Poplatok za poskytnutie úveru vo výške 500 eur bol z účtu žalobcu odpísaný až následne, pričom tento poplatok bol v zmluve riadne dohodnutý, t. j. že bude zaplatený jednorazovo v deň čerpania úveru, najneskôr 7.9.2017. Vzhľadom k tomu, že žalovaná reálne poskytla na účet žalobcu sumu 10.000 eur a následne zinkasovala z účtu žalobcu sumu 500 eur ako poplatok za poskytnutie úveru, údaj o celkovej výške úveru v predmetnej zmluve je v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ. Navyac žalovaná vrátila žalobcovi zaplatený poplatok vo výške 500 eur. Na podporu svojej argumentácie súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“, sp. zn. 7Cdo/277/2020. V ďalšom rozhodnutí NS SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 (R 12/2022) bolo poukázané na skutočnosť, že poplatok za poskytnutie úveru predstavuje cenu za poskytovanie služby veriteľom, pričom možnosť jeho uplatňovania pripúšťa zákon o spotrebiteľských úveroch, ako aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Obdobný záver konštatoval Najvyšší súd SR aj v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/47/2019 a 4Cdo/292/2021 (ktorým bol uvedený právny záver označený za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). Súd prvej inštancie dodal, že zo zmluvy nevyplýva, že podmienkou uzavretia

zmluvy bolo zriadenie účtu u žalovanej, ak by aj uvedené podmienkou bolo, táto skutočnosť podľa názoru súdu nemá súvis s namietaným nesprávnym údajom o celkovej výške úveru.

3. Súd prvej inštancie dospel tiež k záveru, že žalobcom predložený výpočet RPMN z internetovej kalkulačky na stránke G., ktorý vychádzal z údajov o celkovej výške čerpaného úveru 9.500 eur, nebol dôkazom preukazujúcim nesprávnu výšku RPMN. Uvedená kalkulačka má nezáväzný charakter a žalobca nepreukázal, že údaj o výške RPMN je v zmluve uvedený nesprávne, v neprospech spotrebiteľa. Nebolo preto možné ani z daného dôvodu označiť spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

4. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za druhý štvrťrok 2017, zverejnených na stránke MF SR, bola RPMN pri ostatných spotrebiteľských úveroch s trvaním od 1 do 5 rokov vo výške 10,12 %. Z uvedeného vyplýva, že zmluve uvedený údaj o priemernej RPMN vo výške 8,71 % je uvedený v nesprávnej výške, ktorá však v danom prípade nie je uvedená v neprospech spotrebiteľa. Preto jej uvedením nedošlo zo strany dodávateľa k zneužitiu svojho postavenia v neprospech spotrebiteľa. Z toho dôvodu uvedenie nesprávneho údajov o priemernej RPMN nemalo za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

5. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s tvrdením žalobcu, že žalovaná bola povinná do predmetnej zmluvy uviesť údaj o výške najvyššej prípustnej odplaty, keďže to nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí obsahovať aj odplatu podľa osobitných predpisov. Uvedené ustanovenie odkazuje na § 53 ods. 6 O. z., podľa ktorého odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty mal ustanovovať vykonávací predpis, ktorým je Nariadenie vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z právnej úpravy teda vyplýva, že povinnosťou veriteľa je uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o odplate vypočítanej v súlade s § 1 ods. 1 až 3 nariadenia, nie však údaj o najvyššej prípustnej odplate. Žalovaná v zmluve uviedla, že odplata je vo výške 10,9 %, ktorá evidentne neprevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu.

6. Súd prvej inštancie tiež argumentoval, že údaj o dobe trvania zmluvy vyplýva z predmetnej zmluvy o úvere v spojení s článkom 3.7 obchodných podmienok, podľa ktorého sa pôžička poskytuje na dobu do dňa jej konečnej splatnosti, uvedeného v zmluve o úvere. V zmluve bola teda splatnosť úveru dohodnutá na deň 15.7.2022, ktorý dátum označuje aj dobu trvania zmluvy. Žalobca tak mal možnosť zistiť dokedy pri dohodnutom počte splátok (60) pri dátume prvej splátky (15.8.2017) a splatnosti ďalších splátok (15. deň v mesiaci) bude úver splácať (na podporu svojej argumentácie poukázal súd na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/189/2019). Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 2Cdo/69/2020 v tejto súvislosti uzavrel, že eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ v znení v dobe uzavretia zmluvy (30. január 2016) umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné uvedenie požadovaných informácií vo vzťahu ku každej náležitosti (t. j. k dobe trvania zmluvy a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) smernice. Súd prvej inštancie uzavrel, že z dôvodu, že zmluva obsahuje všetky obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nebolo možné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a zásadou úspechu, v zmysle ktorej úspešnej žalovanej vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

7. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne jeho zmenu vyhovením žalobe v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Žalobca poukázal na predložený listinný dôkaz – výpis z účtu, z ktorého vyplýva, že prvou na inkasnom účte bola debetná transakcia do výšky mínus 500 eur, vykonaná žalovanou dňa 8.8.2017, t. j. v deň uzatvorenia zmluvy, ktorý bol i dňom zriadenia inkasného účtu. Teda stav inkasného účtu k okamihu jeho otvorenia žalovanou bol mínus 500 eur. Je preto nesprávne skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že žalovaná

najprv poskytla úver a následne inkasovala poplatok. Druhou transakciou rovnakého dňa bola kreditná transakcia vo výške plus 10.000 eur. Z obsahu výpisu z účtu za mesiac august 2017 vyplýva, že žalobca reálne vyčerpal sumu 9.200 eur, pričom sumu 505,02 eur vôbec žalobca čerpať nemohol, keďže táto bola zinkasovaná žalovanou na úhradu poplatku. Podľa bodu 3.3 obchodných podmienok z poskytnutých prostriedkov bude zaplatený (zinkasovaný) poplatok za poskytnutie úveru. Zvyšná časť bude vyplatená na klientom určený účet v zmluve o úvere alebo v žiadosti o poskytnutie pôžičky, najneskôr nasledujúci pracovný deň po uzavretí zmluvy o úvere. Žalobca s poukazom na uvedené namietal, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal ani s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-377/14, ako ani s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.6.2022, v ktorom konaní bola predmetom súdneho prieskumu rovnaká otázka ako i praktika žalovanej ako je v prejednávanej veci. Na podporu svojej argumentácie žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoCsp/88/2021, ako i rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/33/2021.

8. Na uvedené závery podľa názoru žalobcu v odvolaní nemá vplyv skutočnosť, že žalovaná sumu 500 eur neskôr žalobcovi vrátila. Pokiaľ došlo k zinkasovaniu poplatku za poskytnutie úveru vo výške 500 eur v úvode zmluvného vzťahu, uvedený následok mal dôsledky nielen na údaj o celkovej výške úveru, ale aj na údaj o RPMN, tiež aj o úrokovej sadzbe ako i o výške splátok. Žalovaná pri výpočte týchto údajov preukázateľne vychádzala z istiny uvedenej v zmluve 10.000 eur. Inkasovala tak poplatok započítaním so sumou zmluvne dohodnutého úveru a následne poplatok za poskytnutie úveru zúčtovala dvakrát, so sumou poskytnutého úveru a rozložením do jednotlivých anuitných mesačných splátok, hoci poplatok bol vrátený, pričom niet pochybnosti o tom, že v anuitných splátkach žalobca poplatok žalovanej znova uhradil.

9. Žalobca poukázal aj na skutočnosť, že dovolanie žalovanej vo veci 7Cdo/277/2020 bolo bez prejednávania odmietnuté ako procesne neprípustné. V rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/287/2021 Najvyšší súd SR uviedol, že pokiaľ je predmetom posúdenia poplatok za poskytnutie úveru, ktorý je bez pochyb nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom, potom je pojmovo vylúčené, aby bol súčasne považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy.

10. Žalobca v odvolaní tvrdil, že preukázal, že preto aby úver od žalovanej získal za ponúkaných podmienok (nádej na vrátenie poplatku za poskytnutie úveru), inkasný účet u žalovanej zriadiť musel (zamestnancom žalovanej bol poučený, že pokiaľ inkasný účet nezriadi, poplatok za poskytnutie úveru žalobcovi nevráti, čo korešponduje s obsahom článku 2.2 zmluvy, ako i s tvrdeniami žalovanej). Súd prvej inštancie sa preto uvedenou nekalou praktikou žalovanej mal zaoberať.

11. Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie a nedostatočne zistený skutkový stav, ako dôvodil žalobca v odvolaní, pokiaľ ide o celkovú výšku spotrebiteľského úveru, ktorá je východiskom pre výpočet RPMN, nemohol byť správny právny záver súdu ani vo vzťahu k posúdeniu správnosti údajov o RPMN. Ak žalovaná žiadny dôkaz nepredložila a súd vlastné zistenia nevykonával, nemohol uzavrieť, že RPMN v zmluve je uvedená správne.

12. Žalobca v odvolaní ďalej uviedol, že priemerná RPMN je informatívny údaj, úlohou ktorého je poskytnúť spotrebiteľovi pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere okamžitú informáciu o tom, či úver ohľadom ktorého sa chystá uzavrieť úverovú zmluvu je v porovnaní s obdobnými úvermi poskytovanými na trhu výhodný alebo nie, čo by mohlo mať rozhodujúcu váhu pri rozhodovaní sa spotrebiteľa. Kým RPMN je vypočítaná vždy s ohľadom na parametre konkrétneho úveru, priemerná RPMN je vyjadrením priemernej hodnoty RPMN na príslušnú skupinu spotrebiteľských úverov (zverejňovaná podľa § 21 ods. 2 ZoSÚ za príslušný kalendárny štvrťrok na webovej stránke MF SR označený ako Súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za príslušný štvrťrok). Zo žiadneho ustanovenia právnej úpravy ZoSÚ nevyplýva, že údaj priemernej RPMN je neplatný len vtedy, ak je v neprospech spotrebiteľa (uvedené hľadisko zákonodarca výslovne použil len pre údaj o RPMN). Záver súdu prvej inštancie preto nemá oporu v právnej úprave. Na rozdiel od RPMN údaj o priemernej RPMN je v neprospech spotrebiteľa inak vtedy, keď je v zmluve uvedená vyššia ako v skutočnosti. Vyšším nesprávne uvedeným údajom o priemernej RPMN sa môže spotrebiteľ domnievať, že jeho dojednaný úver nie je až tak drahý v porovnaní s ostatnými úvermi. Tento nesprávny údaj je preto spôsobilý ovplyvniť ekonomické rozhodnutie spotrebiteľa.

13. Žalobca v odvolaní namietol, že súd prvej inštancie neuviedol akým spôsobom zistil relevantný údaj o odplate podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ (keď uzavrel, že sa v zmluve nachádza a evidentne neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle § 53 ods. 6 O. z.). V zmluve uvedená výška odplaty nekorešponduje platnému údaju, zverejnenému v zmysle príslušnej právnej úpravy. Platným údajom o najvyššej prípustnej výške odplaty je údaj, ktorý je v spojení s príslušnou právnou úpravou (§ 53 ods. 6 O. z. a nariadenie vlády), korešponduje informácii zo Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničným bánk za druhý štvrtrok 2017, ktorým platným údajom je odplata, ktorá predstavuje 10,12 %. Aj v prípade, že by žalovaná nebola povinná uvádzať údaj o najvyššej výške prípustnej odplaty (dvojnásobok priemernej RPMN bánk v rozhodnom období), údaj uvádzaný žalovanou v zmluve 10,9 % nekorešponduje žiadnemu relevantnému a zverejnenému údaju v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z.

14. Žalobca v odvolaní namietal aj porušenie svojich procesných práv, keďže súd prvej inštancie podľa odôvodnenia rozhodnutia uznesením vyhláseným do zápisnice na pojednávaní 30.3.2023 nepripustil zmenu žaloby, urobenú podaním žalobcu zo dňa 8.6.2022 doručeným súdu 8.6.2022 s poukazom na § 143 ods. 1 CSP. Napriek tomu, že žalobca sa pojednávania dňa 30.3.2023 nezúčastnil, súd prvej inštancie žalobcovi uznesenie o neprípustnosti zmeny žaloby nikdy nedoručoval. Odborná literatúra (komentár) k ustanoveniu § 142 CSP uvádza, že uznesenie o pripustení alebo neprípustení zmeny žaloby doručuje súd subjektom konania na pojednávaní. Ak strana na pojednávaní nebola prítomná alebo súd o zmene nerozhodol na pojednávaní, doručuje súd rozhodnutie subjektom konania, ak sa nedoručuje do elektronickej schránky, prostredníctvom doručujúceho orgánu do vlastných rúk.

15. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 ak veriteľ neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, jeho konanie je zo zákona sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Spotrebiteľ je preto povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Uvedené má tiež dopad na posúdenie z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo. Ak sa žalobca na podklade žaloby o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, domáhal zmeny žaloby na podklade uhradených splátok nad rámec poskytnutej istiny žalovaným (vydania bezdôvodného obohatenia), návrh žalobcu bol prípustný i hospodárny, pretože taký postup umožňoval zabrániť množeniu sporov. Návrh žalobcu učinil 9 mesiacov pred meritorným rozhodnutím súdu prvej inštancie. Zmena žaloby bola preto prípustná, keďže výsledky doterajšieho konania museli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. Na podporu svojej argumentácie žalobca poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 ako i nález Ústavného súdu SR sp. zn. ZSP 24/2016.

16. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Zotrvávala na svojom názore o reálnom poskytnutí úveru žalobcovi vo výške 10.000 eur, ktorá suma bola preukázaná priamo na osobný účet žalobcu, s ktorou možno voľne nakladať a hneď v ten istý deň došlo aj k zúčtovaniu poplatku za poskytnutie úveru. Uvedený poplatok bol pritom v celom rozsahu vrátený žalobcovi 11.2.2019. Pred uzavretím úverovej zmluvy bol žalobca upovedomený o súvisiacich nákladoch, vrátane poplatku za poskytnutie úveru, už vo formulári pre štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere. Priamo v zmluve sa jasne, určite a zrozumiteľne strany konania dohodli na úhrade poplatku. Žalovaná poukázala v uvedenom smere na publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 pod R 12/2021. Žalobca splatil úver dobrovoľne a predčasne o takmer 3,5 roka. Je právne bezvýznamné tvrdenie žalobcu, že bol povinný zriadiť inkasný účet, ak chcel dosiahnuť vrátenie poplatku. Žalovaná poukázala na svoje predošlé písomné podania (vyjadrenie k žalobe zo dňa 24.8.2021, dupliku zo dňa 16.2.2021, vyjadrenie zo dňa 23.9.2022, v ktorom reagovala na kontraktný proces a postup banky pred uzavretím zmluvy). Poplatok za poskytnutie úveru je legitímnou odplatou, ktorú explicitne priznáva veriteľom aj zákonodarca (§ 499 ObZ). Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-290/19 (RN c/a Home Credit Slovakia, a.s.) ak veriteľ uvedie v zmluve o úvere presnú výšku RPMN, splnil si voči spotrebiteľovi svoju informačnú povinnosť. K uvedenému žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 (publikované pod R 86/2021). Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet RPMN alebo predpoklady pre jej výpočet. Ak žalobca ako nositeľ dôkazného bremena bol v konaní pasívny a nebol schopný procesne účinným spôsobom poprieť výpočet RPMN, nemôže to byť na ujmu žalovanej.

17. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná zdôraznila potrebu rozlišovania súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi a súhrnnými informáciami o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk. Keďže v prejednávanej veci je žalovanou banka, nemôže žalobca argumentovať súhrnnými informáciami o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi. Priemerná RPMN v predmetnej zmluve nie je určená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Tým, že žalovaná uviedla priemernú RPMN vo výške 8,71 %, t. j. v hodnote podstatne nižšej akú zverejnilo Ministerstvo financií SR (10,12%), sa ponuka žalovanej pri RPMN vo výške 8,51 % javí pre spotrebiteľov nevýhodnejšia než v skutočnosti je. Žalobca mohol nadobudnúť nanajvyšší dojem, že obdobné úvery sú na trhu poskytované v priemere s takmer rovnakou RPMN. V tejto súvislosti žalovaná analogicky poukázala na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ. Žalovaná podporne označila rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/189/2019, sp. zn. 16Co/113/2019, sp. zn. 16Co/404/2017 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/8/2019. Z uvedených rozhodnutí je podľa názoru žalovanej zrejmé, že všeobecné súdy akceptujú, ak banka vychádza zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch, ktoré osobitne zverejňuje Ministerstvo pre banky a pobočky zahraničných bánk.

18. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu označila námietku protistrany o absencii údajov o odplate za právne bezvýznamnú. V § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, je definovaný pojem odplata (vo svojej podstate ide o celkovú sumu úrokov, poplatkov alebo iných nákladov, spojených alebo súvisiacich s poskytnutím, alebo požadovaných pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi). V § 1 ods. 3 nariadenia je následne upravená metodika výpočtu jednotlivých plnení a celkovej odplaty. Odsek 4 §1 nariadenia vymedzuje základnú referenčnú veličinu, s ktorou sa bude suma odplaty vypočítaná podľa ods. 3 pomerovať a ktorá vstúpi do právneho posúdenia primeranosti odplaty. Z právnej úpravy je zjavné, že povinnosťou žalovanej bolo uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaj o odplate, vypočítanej v súlade s § 1 ods. 1 až 3 nariadenia a nie údaj o najvyššej prípustnej odplate. Žalovaná podporne označila rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/191/2022.

19. Nedoručením uznesenia o nepripustení zmeny žaloby podľa názoru žalovanej, nedošlo k žiadnemu zásahu do práv žalobcu. Žalobca spolu s advokátom sa dobrovoľne rozhodli nezúčastniť pojednávania, na ktorom súd rozhodol o nepripustení zmeny žaloby. Nejde o zásah takej intenzity, ktorá by mala za následok porušenie práv žalobcu na spravodlivý proces, keďže ani v prípade doručenia tohto procesného uznesenia zákonodarca nepripúšťa podanie odvolania (§ 357 CSP), ani sťažnosť. V závere vyjadrenia žalovaná poukázala na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej obsahom práva na súdnu ochranu nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania.

20. Žalobca v odvolacej replike sa vyjadril k poukazu protistrany na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 7Cdo/277/2020, R 12/2021, 5Cdo/47/2019, 4Cdo/292/2021 a 2Cdo/69/2020). Formálny odkaz súdu na rozhodovaní prax Najvyššieho súdu SR bez prihliadania na právnu a skutkovú podstavu zhodnosti s prejednanou vecou, vrátane absencie vyhodnotenia a skúmania ťažiskových právnych otázok, nemôže z hľadiska príkazov obsiahnutých v ustanovení § 220 CSP, obstať. Žalobca nikdy netvrdil, že by s povinnosťou úhrady poplatku za poskytnutie úveru nebol oboznámený. Rovnako tak netvrdil, že by z neprijateľnosti podmienky mal vyvodzovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Navyše žiadne náklady, ktoré by mali súvis s poskytnutím úveru žalobcovi, žalovaná doposiaľ neprezentovala ani nepreukázala. V rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/294/2019 sa spotrebiteľ domáhal, že zmluvná podmienka o výške poplatku za poskytnutie úveru je neplatná. Spotrebiteľ teda napádal cenu plnenia. Žalovaná podľa názoru žalobcu nie je oprávnená účtovať poplatky spotrebiteľovi za plnenie vlastných zákonných povinností, ktoré jej uložil plniť zákonodarca (žalobca o tieto služby nikdy nežiadal). Javí sa pritom, že výška poplatku za poskytnutie úveru sa odvíjala nie od reálnych nákladov žalovanej, ale výlučne od výšky poskytovaného úveru.

21. Ak žalovaná chcela tvrdiť, že RPMN v zmluve je uvedená správne, mala svoje tvrdenia podporiť relevantným dôkazom. Pokiaľ poukazovala analogicky na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/183/2020 (R 86/2021), absentuje súvis s prejednanou vecou (jadrom riešenia problematiky je absencia resp. uvádzanie predpokladov pre určenie RPMN). Vo vzťahu k argumentom protistrany týkajúcim sa priemernej RPMN a údajov o odplate, žalobca sa v plnom rozsahu pridržiaval obsahu podaní a vyjadrení v priebehu konania. K rozhodnutiu sp. zn. 4Cdo/191/2022 žalobca uviedol, že predmetom konania

i vyslovených právnych úvah bola otázka výkladu proti doslovnému jazykovému zneniu zákona a na jeho základe rozhodovanie contra legem. Predmetom daného sporu bola i skutočnosť, že žalovaná údaj o prípustnej výške odplaty do zmluvy uviedla nekorektne resp. nesprávne, čím porušila ďalšie ustanovenie ZoSÚ.

22. Žalovaná v odvolacej duplike uviedla, že sa v celom rozsahu pridrižiava svojich predošlých písomných podaní a vyjadrení, vrátane vyjadrenia k odvolaniu. Poplatok za poskytnutie úveru bol dojednaný legitímne, v súlade so zákonom i judikatúrou a nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku. RPMN bola uvedená v zmluve o úvere správne, pričom žalobca skutkové tvrdenie žalovanej procesne účinne nepoprel. Priemerná RPMN bola uvedená správne a v súlade s tabuľkami MF SR, ako i údaj o odplate bol v súlade so zákonom a správny.

23. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

24. Podľa § 2 písm. l), h) ZoSÚ: l) celkovou výškou spotrebiteľského úveru sa rozumie maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

25. Podľa § 9 ods. 2 písm. g), k) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

26. Podľa § 11 ods. 1 písm. b), d) ZoSÚ Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

27. V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami konania obsahuje podstatnú obligatórnu obsahovú náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ, teda údaj o celkovej výške úveru, pričom vychádzal z vyhodnotenia výpisu z účtu spôsobom, že poplatok za poskytnutie úveru vo výške 500 eur bol z účtu žalobcu odpísaný až následne, napriek tomu, že z výpisu účtu (inkasného účtu) vyplývala ako prioritná debetná transakcia do výšky mínus 500 eur (realizovaná v deň uzavretia predmetnej zmluvy). Poukázanie úverových finančných prostriedkov vo výške 10.000 eur (kreditná transakcia) bola až druhou transakciou, realizovanou žalovanou na inkasnom účte žalobcu.

28. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom Zmluvy o fungovaní Európskej únie (porov. rozhodnutie C-188/07 Commune de Mesquer). Na účely výkladu pojmu „celková výška úveru“ obsiahnutého v čl. 3 písm. l) a čl. 10 ods. 2 Smernice (ktorému zodpovedá ustanovenie § 2 písm. l) ZoSÚ) je potrebné vychádzať z výkladu tejto smernice poskytnutého Súdnym dvorom Európskej únie v rozsudku z 21. apríla 2016 C-377/14 Ernst Georg Randlinger a Helena Randlingerová proti Finway a.s., ktorý riešil otázku či tú časť úveru, ktorá už v okamihu poskytnutia tohto úveru sa započítava na poplatky za poskytnutie úveru a

nebola tak daná spotrebiteľovi k dispozícii, možno zahrnúť do celkovej výšky úveru (a tým aj na účely výpočtu RPMN).

29. Súdny dvor Európskej únie vysvetlil, že celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa vzájomne vylučujú, a preto celková výška úveru nemôže zahrňovať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa (porov. rozsudok C-377/14 bod 85). Celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

30. Obdobne podľa vnútroštátnej rozhodovacej činnosti poplatok za poskytnutie pôžičky má charakter odmeny poskytovateľovi služby spotrebiteľského úveru a nemožno ho považovať za istinu úveru, keď svojou povahou tvorí náklady spotrebiteľského úveru (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/39/2012 a 6Sžo/21/2013, v označenom prípade za spotrebiteľský úver možno považovať v zmysle platnej právnej úpravy len poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré žalobca poskytol spotrebiteľovi na doplatenie kúpnej ceny za motorové vozidlo, ktoré spotrebiteľovi predával, nie však finančné prostriedky poskytnuté na financovanie konkrétnej služby, v zmluve označené ako náklady spojené s poskytnutím pôžičky). Ak v procese uzatvárania spotrebiteľského úveru podstatné informácie týkajúce sa spotrebiteľského úveru veriteľ poskytol spotrebiteľovi nejasným, nezrozumiteľným spôsobom, mohol spotrebiteľa uviesť do omylu vo vzťahu k výške poskytovaného úveru, majúcim za následok, že spotrebiteľ prijal rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/21/2013).

31. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.6.2022 sa tiež zaoberal riešením právnej otázky, či v zmluve o spotrebiteľskom úvere je správne uvedená celková výška úveru v prípade, ak po vyplatení tejto zmluvne dohodnutej výšky úveru spotrebiteľovi na určený účet, zinkasuje banka na základe dohody so spotrebiteľom z tohto účtu poplatok za poskytnutie úveru. V odôvodnení najvyšší súd konštatoval, že jednou z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o celkovej výške úveru. Ak poskytovateľ úveru formálne poskytol spotrebiteľovi finančné prostriedky, avšak následne došlo k odpočítaniu poplatku za poskytnutie úveru, spotrebiteľ s týmito finančnými prostriedkami nemohol disponovať a v skutočnosti mu bola ako úver poskytnutá nižšia suma, než bola deklarovaná v zmluve o úvere. Navýšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má tiež za následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie, čím dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým i výška hlavného predmetu zmluvy. Úverová zmluva preto v takom prípade neobsahuje správne údaje v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ a vzniká dôvod na uplatnenie sankcie za porušenie tejto povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ.

32. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie však nevyplýval argumentačný základ, týkajúci sa vyhodnotenia dokazovania, predovšetkým listinnými dôkazmi, či suma 10.000 eur bola žalovanou v plnej výške poskytnutá k reálnej dispozícii žalobcovi, ako aj výkladu definícií pojmov, konkrétne celkovej výšky úveru, celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, a to eurokonformne, s poukazom na vyššie označenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

33. K poukazu súdu prvej inštancie na rozhodnutia najvyššieho súdu, týkajúce sa platnosti a legitímnosti zmluvného dojednania samotného poplatku za úver, je potrebné uviesť, že žalobca (ako ani vyššie uvedené rozhodnutia vnútroštátnych i nadnárodných súdnych autorít) nespochybňuje oprávnenie poskytovateľa úveru dohodnúť so spotrebiteľom poplatok za poskytnutie úveru. Predmet sporu však spočíval v spornej skutočnosti, či úverová zmluva obsahuje správny údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ (údaj o celkovej výške úveru) a v negatívnom prípade v posúdení uplatnenia sankcie za porušenie tejto povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ.

34. Ak by mala byť celková výška úveru chápaná v zmysle, že zahŕňa náklady akými sú aj poplatky, tieto by boli zahrnuté dvakrát pri určovaní celkovej výšky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, a to pri stanovení celkovej výšky úveru a opäť pri stanovení celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. V posudzovanej veci nejde o použitie časti finančných prostriedkov na úhradu poplatku za poskytnutie úveru žalovanou, ale ponechanie si veriteľom poplatku za poskytnutie úveru. Výška úveru a náklady spotrebiteľa spojené s úverom sa vzájomne vylučujú a preto celková výška úveru nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa (porov. rozsudok Súdneho dvora

Európskej únie C-377/14 Radlinger a Radlingerová, bod 85). Zákon o spotrebiteľských úveroch v súlade s uvedeným záverom definuje a rozlišuje celkovú výšku spotrebiteľského úveru, celkové náklady spotrebiteľa a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť (ako súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, podľa § 2 písm. g), h), l) ZoSÚ). Na tieto závery nemá vplyv skutočnosť, že poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý zmluvnými stranami.

35. Spôsob finančného zúčtovania v systéme poskytovateľa úveru, za situácie ak poplatok za poskytnutie úveru bol už vopred odpočítaný veriteľom z prostriedkov, ktoré mali byť poskytnuté spotrebiteľovi, bránil mu v dispozícii s úverovými finančnými prostriedkami v plnej výške dohodnutej sumy poskytnutého úveru. Poukázanie sumy zodpovedajúcej výške zinkasovaného poplatku za poskytnutie úveru (s časovým odstupom niekoľkých rokov a v prípade splnenia zákonom stanovených predpokladov) nebolo spôsobilé ovplyvniť vznik zákonnej sankcie v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ (bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru).

36. Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-377/14 Radlinger a Radlingerová proti Finway, a.s. zdôraznil, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru, nutne vedie k podhodnoteniu ďalšej obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy, a to ročnej percentuálnej miery nákladov, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87).

37. Nemohol potom obstáť ani záver súdu prvej inštancie o správnosti výpočtu RPMN (porov. tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.6.2022). V dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru, nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, pretože dôsledkom neoprávneného zahrnutia poplatku za poskytnutie úveru, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa, do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Uvedené posúdenie má potom priamy vplyv na posúdenie spotrebiteľského úveru ako bezúročného a bez poplatkov.

38. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru prípady, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l). V dôsledku porušenia povinností poskytovateľa úveru uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere správnu priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. z/ ZoSÚ), nastupuje sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (§ 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ). Nemohol preto obstáť záver súdu prvej inštancie o posudzovaní chýbajúceho správneho údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov (ktorá skutočnosť bola v konaní nesporná) z hľadiska vyhodnocovania kritéria (bez opory v právnej úprave), či tento nesprávne uvedený údaj je v prospech či neprospech spotrebiteľa.

39. Aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti spotrebiteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 ZoSÚ, musia byť údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale súčasne musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcia chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplne informovanie spotrebiteľa o podmienkach úverovej zmluvy, v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Súčasne musí mať spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby sa vedel správne rozhodnúť. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa obsahovú podmienku zmluvy (§ 9 ods. 2 ZoSÚ), stratilo by toto ustanovenie zmysel (výnimkou je explicitná úprava v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d), týkajúca sa nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miery nákladov).

40. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol na základe akej právnej normy posúdil preukázaný skutkový stav, vzhľadom na v zmluve uvedený nesprávny údaj o priemernej RPMN (najmä vzhľadom na relevantné súvislosti pri rozhodovaní sa spotrebiteľa vstúpiť do zmluvného úverového vzťahu na základe vyhodnotenia porovnávacích údajov v zmluve).

41. Medzi obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí aj údaj o odplate (§ 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ), a to podľa osobitného ustanovenia § 53 ods. 6 O. z. (ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať). Odplatu, podrobnosti

o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplatu ustanovuje vykonávací predpis. Týmto osobitným predpisom je Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Ustanovenie § 1 upravuje odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov a v § 1a definuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty (ktorá ak nie je uvedené inak, nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne; ktorým sa rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi).

42. Napriek poukazu súdu prvej inštancie na právnu úpravu v ustanoveniach týkajúcich sa odplaty podľa osobitných predpisov, v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie chýba preskúmateľný argumentačný základ, vysvetľujúci záver súdu, že odplata vo výške 10,9 % uvedená v zmluve, evidentne neprevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu, vzhľadom na vyššie uvedený konkrétny mechanizmus stanovenia výšky výpočtu odplaty (ktorého aplikácia na prejednávajúcu vec z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplývala).

43. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva dôvodnosť odvolacej námietky žalobcu, o nedoručení uznesenia o neprípustení zmeny žaloby všetkým účastníkom konania, teda aj žalobcovi. Uznesenie o pripustení alebo neprípustení zmeny žaloby doručuje súd subjektom konania na pojednávaní. Ak strana na pojednávaní nebola prítomná alebo súd o zmene nerozhodol na pojednávaní, súd doručuje rozhodnutie subjektom konania prostredníctvom doručujúceho orgánu do vlastných rúk (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 526 s.).

44. V dôsledku nedoručenia uznesenia o neprípustení zmeny žaloby všetkým subjektom konania, nemohlo dôjsť ani k nadobudnutiu právoplatnosti tohto uznesenia (v dôsledku čoho nemohol byť ustálený predmet sporu). Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude doručiť žalobcovi ako strane konania uznesenie o neprípustení zmeny žaloby v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

45. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

46. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie súdu rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

47. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže chýbal vyššie uvedený argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

48. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

49. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný vyššie uvedenými právnymi závermi odvolacieho súdu, vychádzať z preukázaného skutkového stavu, na ktorý budú aplikované relevantné ustanovenia všetkých dotknutých právnych noriem. Súd prvej inštancie posúdi nárok žalobcu z hľadiska naplnenia predmetných obligatórnych zákonom stanovených náležitostí zmluvy, na základe vykonaného dokazovania tak, aby bol daný skutkový základ pre vecné posúdenie sporu, so špecifikami sťahujúcimi sa na prejednávanie spotrebiteľských sporov (§ 290 a nasl. CSP).

50. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s procesnými pravidlami a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa súd prvej inštancie náležite vysporiada s argumentáciou žalobcu, ako i s procesnou obranou žalovanej, a to vo vzťahu ku každej predmetnej obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

51. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé s uvedením aké skutočnosti žalobca tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadřila žalovaná a aké prostriedky procesnej obrany použila. Vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, vrátane úvah, ktorými sa pri hodnotení dôkazov riadil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

52. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

53. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

54. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.